

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED

“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)

Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'A' Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

Fax : (02462) 229574

संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे CBCS Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्याबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक २० जून २०२० रोजी संपन्न झालेल्या ४७व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील विषय क्र.१३/४७-२०२०च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे खालील विषयांचे C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- १) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-इंग्रजी (अनिवार्य, अतिरिक्त (द्वितीय भाषा), फंक्शनल इंग्रजी, ऐच्छिक)
- २) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-हिंदी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ३) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-कन्नड (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ४) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-मराठी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ५) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-पाली (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ६) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय-संस्कृत (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ७) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-उर्दू (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ८) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अर्थशास्त्र
- ९) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-भूगोल
- १०) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-इतिहास
- ११) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-सैनिकशास्त्र
- १२) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-तत्त्वज्ञान
- १३) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-राज्यशास्त्र
- १४) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-मानसशास्त्र
- १५) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-लोकप्रशासन
- १६) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-समाजशास्त्र
- १७) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,

विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.

जा.क्र.: शैक्षणिक-१/परिपत्रक/पदवी-सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०२०-२१/२४९

दिनांक : ०८.०७.२०२०.

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) साहाय्यक कुलसचिव, पटव्यन्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वाक्षरित / -

उपकुलसचिव

शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA
UNIVERSITY, NANDED**

FACULTY OF HUMANITIES

POLITICAL SCIENCE

SYLLABUS

B.A. SECOND YEAR

SEMESTER III & IV

SEMESTER PATTERN

Choice Based Credit System (CBCS)

(With Effect From – 2020-2021)

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY,
NANDED**

Choice Base Credit System Course structure

Faculty of social sciences

B.A. second year syllabus

Semester pattern with effect from June - 2020

SUBJECT: - POLITICAL SCIENCE

semester	Core course	Paper no.	Name of paper	Lectures per week	Total No. of lectures	CA	ESE	Total marks	credit
Semester - III	POL. SCI.	v	Indian Government And Politics	04	55	25	50	75	3
	POL. SCI.	VI	International Relations	04	55	25	50	75	3
	SEC	I	Basic Information and Preparation Skills for Competitive Examination - I	03	45	25	25	50	2
		Total		11	155	75	125	200	8
Semester - IV	POL. SCI.	VII	Indian Government And Politics	04	55	25	50	75	3
	POL. SCI.	VIII	International Relations	04	55	25	50	75	3
	SEC	II	Basic Information and Preparation Skills for Competitive Examination - II	03	45	25	25	50	2
		Total		11	155	75	125	200	8
	Grand Total		Semester III + IV	22	310	150	250	400	16

SEMESTER - III

Paper No.	Title of paper	Continuous Assessment (C.A.)	End of Semester Examination (E.S.E.)
V	Indian Government And Politics	25	50
VI	International Relations	25	50
SEC - I	Basic Information and Preparation Skills for Competitive Examination - I	25	25

SEMESTER - IV

Paper No.	Title of paper	Continuous Assessment (C.A.)	End of Semester Examination (E.S.E.)
VII	Indian Government And Politics	25	50
VIII	International Relations	25	50
SEC - II	Basic Information and Preparation Skills for Competitive Examination - II	25	25

Exam Pattern

C.A.	-	25 Marks (One Test For 10 Marks, One Home Assignment For 10 Marks and Seminar For 05 Marks)
ESE	-	50 Marks (University theory exam for 50 Marks for descriptive Question)

SEC (Skill Enhancement Course)

C.A.	-	25 Marks (One Test For 10 Marks, One Home Assignment For 10 Marks and Seminar For 05 Marks)
ESE	(End of Semester Exam)	
	-	Total 25 Marks (To submit one) 10 marks for skill work report submission 10 marks for overall skill judgment 05 marks for skill work presentation

(ESE) End of Semester Exam will be conduct under the external examiner into the university panel.

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY,
NANDED**

Choice Base Credit System Course structure

Faculty of Humanities

B.A. second year syllabus

Semester pattern with effect from June - 2020

SUBJECT: - POLITICAL SCIENCE

End of Semester Examination (ESE)

Question Paper Pattern

With Effect from June 2020.

-
Q. 1	Descriptive question
OR
Descriptive question	10 Marks
Q. 2	Descriptive question
OR
Descriptive question	10 Marks
Q. 3	Descriptive question
OR
Descriptive question	10 Marks
Q. 4	Descriptive question
OR
Descriptive question	10 Marks
Q. 5	Descriptive question
OR
Descriptive question	10 Marks
-

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATAWADA UNIVERSITY, NANDED

POLITICAL SCIENCE

Effective from June 2020

B.A. Second Year (CBCS Pattern)

Semester - III

INDIAN GOVERNMENT AND POLITICS

Paper V

Credits – 03

Periods – 55

Marks 75

Course Rational :

This course acquaints students with the constitution, design of state structure, institutions and their actual working over time. The Indian constitution accommodates conflicting impulses of liberty and justice, territorial decentralization and a strong union for instance within itself. The course traces the embodiment some of these conflicts in constitutional provisions and shows how thus have played out in Political practices. In further, encourages a study of state institution in their mutual interaction with the larger extra constitutional environment.

Course Objectives :

1. To Prepare students for competitive exams like UPSC, MPSC and other Exams
2. To expose the students with basic concepts and political institutions like Parliament, Supreme Court, Political Parties Constitution and Democracy etc.
3. To introduce the students with the administrative and Political setup and Mechanism with roll and functions.
4. To develop sensitive citizenship among the students

Course Utility :

The outcome of course lies in building ideal citizens competition ready skilled, man power mass awareness about the political structure and functionary among the youth. It will also go a long way in building Democracy and mass awareness among with about Indian Constitutions with their Fundamental Rights and Duties.

Course Content:	Periods	Marks
1) Indian Constitution	-13-	-15-
1.1 Sources		
1.2 Preamble		
1.3 Features		
2) Constitutional Provisions	-10-	-15-
2.1 Fundamental Rights		
2.2 Fundamental Duties		
2.3 Directive Principles of State Policy		
3) Legislature	-10-	-15-
3.1 Lok Sabha - structure, Powers & Functions		
3.2 Rajyasabha - structure, Powers & Functions		
3.3 Law Making Process		
4) Executive	-12-	-15-
4.1 President		
4.2 Vice-President		
4.3 Prime Minister		
4.4 Cabinet		
5) Judiciary (Supreme Court)	-10-	-15-
5.1 Composition, Powers & Functions		
5.2 Independence of Judiciary		
5.3 Judicial Review		

Readings (English, Hindi & Marathi):

1. Austin, Granville, The Indian Constitution, Corner Stone of a Nation Oxford Clarendon, 1996.
2. Basu, D.D., Introduction to the Constitution of India, 2002.
3. Johari, J.C., Indian Political System, Anmol Publication Pvt. Ltd., Delhi, 1996.
4. Pylee M. V., Constitutional Government in India, S. Chand and Co. Ltd., 1984.
- ५) कश्यप सुभाष, हमारा संविधान, नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया, नई दिल्ली. (२००५)
- ६) महला अशोक और पिकाँक, भारतीय राज्यव्यवस्था, अरिहंत पब्लिकेशन हाऊस, जयपूर.
- ७) सईद एस.एम., भारतीय राजनीतिक व्यवस्था, सुलभा प्रकाशन, जयपूर. (२००३)
- ८) जैन पुखराज और फडिया बी.एल., भारतीय शासन एवं राजनीति, साहित्य भवन पब्लिकेशन्स, आगरा, १५वा संस्करण. (२००८)
- ९) भोळे भा.ल., आरतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर. (जून २००३)
- १०) पळशीकर सुहास, देश—प्रदेश, युनिक अकॅडमी, पुणे.
- ११) पवार प्रकाश, भारतीय शासन आणि नेतृत्वाची वाटचाल, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.
- १२) पाटील विलास, भारतीय संविधान, के. सागर पब्लिकेशन, पुणे.
- १३) पाटील बी.बी. व उर्मिला चव्हाण, भारतीय शासन आणि राजकारण, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- १४) शिंदे सुनिल व ढवळे जयराम, भारताचे शासन आणि राजकारण, एज्युकेशनल पब्लिकेशन्स अँड डिस्ट्रीब्यूटर्स, औरंगाबाद. (२०१४)
- १५) जोशी सुधाकर, भारतीय शासन आणि राजकारण, विद्या बुक पब्लिशर्स, औरंगाबाद. (२००८)
- १६) गव्हाणे अजय, संसदीय लोकशाहीची आयुधे, क्रिएटिव्ह पब्लिकेशन्स, नांदेड.
- १७) मेहेत्रे डी.एच. व सोलापुरे राजशेखर, भारतीय शासन आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर. (२०१४)
- १८) कारेकर मंजिरी व सुवर्णा बेनके, भारताचे शासन आणि राजकारण, पिअरसन पब्लिकेशन, नवी दिल्ली.
- १९) घांग्रेकर चिं.ग., भारतीय राज्यघटना : स्वरूप आणि राजकारण, श्रीमंगेश प्रकाशन, नागपूर (१९९७)
- २०) जाधव तुकाराम व महेश शिरपूरकर, भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया, युनिक अकॅडमी, पुणे. (२०११)
- २१) लांडगे पंडित, भारताचे शासन आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर (२०१७)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATAWADA UNIVERSITY, NANDED

POLITICAL SCIENCE

Effective from June 2020

B.A. Second Year (CBCS Pattern)

Semester - III

INTERNATIONAL RELATIONS

Paper VI

Credits – 03

Periods - 55

Marks 75

Course Rational :

International Relations is the study of interactions. Students will acquire knowledge of the basic structure, processes & trends of International Politics. To understand the conceptual framework needed to systematic analysis of World Politics, understand and be capable of evaluating the validity of constructivist approach, To understand theories & concepts of International Relations, International Organization and non government organizations, Role of UN, International Law and contemporary critical issues in World politics, study of International Relations and develop the ability to think critically about current issues and the future of the world order.

Course Objectives :

1. To Prepare students for competitive exams like UPSC, MPSC and other Exams.
2. To produce students with Key Political concepts like, power diplomacy, propaganda, International Law, UNO National Interest, National Power, Disarmament etc
3. To introduce the basic of International Relations.
4. To Prepare Students ready for different carriers like Political analyst, Politicians, Media, Professionals and Sensitive Citizens.

Course Utility :

The Utility of the course Lies in the course Constitution in raising the students awareness about the global International Politics with Key concepts approaches and Political Institutions like UNO. It will also helps students to prepare themselves for competitive exams like UPSC, MPSC etc. moreover it will career like Political analyst Media, Professionals and Ideal Politicians.

Course Content:	Periods	Marks
1) International Relations	-13-	-15-
1.1 Meaning & Definition		
1.2 Stages of International Relations		
1.3 Changing Nature		
1.4 Scope and Significance		
2) Approaches to the study of International Relations	-12-	-15-
2.1 Historical Approach		
2.2 Decision Making Approach		
2.3 Game Theory		
3) National Interest	-10-	-15-
3.1 Meaning & Definition		
3.2 Nature & types		
3.3 Characteristics & Elements		
4) National Power	-10-	-15-
4.1 Meaning & Definition		
4.2 Types & Features		
4.3 Determines & Limitations		
5) Balance of Power	-10-	-15-
5.1 Meaning & Definition		
5.2 Characteristics & Types		
5.3 Techniques & Significance		

Readings (English, Hindi & Marathi):

1. Hans. J. Morgenthau, Politics Among Nations, 6th Edition, New York, 1985.
2. R. Axelrod, The Evolution of Co-operation, New York, Basic Books, 1984.
3. D.A. Baldwin (ed.), Neo-realism and Neo-liberalism, New York, Columbia University Press, 1993.
4. C. Brown, *International Relations Theory*, London, Harvester Wheatsheaf, 1975.
5. R.E. Osgood and R.W. Tucker, *Force, Order and Justice*, Baltimore, Johns Hopkins Press, 1967.
6. Ostrom, *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.
- ७) नुरुल्ला बी.सी., आंतरराष्ट्रीय राजनीति, अर्जुन पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली.
- ८) घई यु.आर., आंतरराष्ट्रीय राजनीति, न्यू अकॅडमीक पब्लिशिंग कं., जालंधर.
- ९) सिंहल एस.सी., आंतरराष्ट्रीय संबंध, लक्ष्मीनारायण अग्रवाल पब्लिकेशन, नई दिल्ली.
- १०) रायपूरकर वसंत, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर. (१९९४)
- ११) देवळाणकर शैलेंद्र, आंतरराष्ट्रीय संबंध, विद्या बुक पब्लिशर्स, औरंगाबाद. (२०१६)
- १२) वराडकर रघुनंदन, आंतरराष्ट्रीय संबंध आणि राजकारण, विद्या प्रकाशन, नागपूर. (२०१४)
- १३) आघाव विलास, आंतरराष्ट्रीय संबंध, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद. (२०१९)
- १४) अमृतकर प्रशांत, आंतरराष्ट्रीय संबंध, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद. (२००४)
- १५) जोशी टी.ए., आंतरराष्ट्रीय संबंधांची ओळख, प्रकाशक — अंकिता काम्प्युटर्स, नांदेड. (१९९४)
- १६) लोटे रा.ज., आंतरराष्ट्रीय संबंध, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर. (१९९५)
- १७) जोरगुलवार भूषण, आंतरराष्ट्रीय संबंध, प्रकाशक — सौ. सुनिता कुलकर्णी, अहमदपूर. (१९९८)
- १८) शिंदे सुनिल व संतोष कोल्हे, आंतरराष्ट्रीय संबंध, एज्युकेशनल पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, औरंगाबाद. (२०१४)
- १९) कुलकर्णी सुधाकर, आंतरराष्ट्रीय संबंध : सिद्धांत आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर. (२००५)
- २०) कुलकर्णी बी.वाय., आंतरराष्ट्रीय संबंध, अरुणा प्रकाशन, लातूर.

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

POLITICAL SCIENCE

Skill Enhancement Course

Effective from June 2020

B.A. Second Year(CBCS Pattern)

Semester - III

SEC – Basic Information and Preparation Skills for Competitive Examination - I

Credits-02

Periods-45

Marks-50

Course Rational:

This is an introductory paper for the basic information and preparation skill for competitive examinations. It tries to explain the evolution and uses of competitive examinations. Civil services are also known as ‘administrative services’. In modern times, the responsibility of administrative officers in civil services is being increased today to create a Welfare State . While decision making and policy formation, the suggestions of these civil servants has played a vital role and they have also implements these policies and strategies in the Welfare of the State. They make some rules and regulations to implement legislature laws known as delegated legislation. They have the rights to make these rules and regulations which helps to run administration smoothly, ultimately, the aim of administrative service is getting fulfilled. There fore civil services posts are filled by competitive examination, the exams syllabus has been taken in the curriculum where competitive exams, selection, public service commission and civil services have incorporated adequately and it is useful to every graduate to develop his/her new Skills . Acquisition of a knowledge is a matter of a vast study and voracious reading. This course will help to study the various aspects of competitive examinations in present situation.

Course Objectives :

1. To eradicate fear of civil services examination.
2. To motivate and prepare for civil services examination and other competitive exams.
3. To help the students to know the basic ideas of civil services recruitment.
4. To study the methods and functions of public service commission.
5. To study the basic responsibility of administrative officers in Indian Democracy.

Course Utility:

1. It will help students to eradicate fear of competitive examinations.
2. Pupils will develop skills to pass the competitive examination.
3. Students will know that acquisition of knowledge is a matter of vast study and voracious reading.
4. Students will understand the difference and co-ordination between legislature and bureaucracy.

Students will known that while they prepare for such competitive examinations, they need to explore their general knowledge and awareness by which they can survive in such kinds of examination.

Course Content:	Periods	Marks
1. Competitive Examination :	10	10
1.1 Introduction		
1.2 Meaning		
1.3 Information		
1.4 Skills		
2. Background of Recruitment :	10	10
2.1 Introduction		
2.2 Process of Recruitment		
2.3 History of Recruitment		
2.4 Rise of Indian Civil Service		
3. Recruitment :	10	10
3.1 Meaning		
3.2 Definition		
3.3 Methods		
3.4 Limitations		
4. Maharashtra Public Service Commission :	15	20
4.1 Structure		
4.2 Powers		
4.3 Functions		
4.4 State Service Examination Pattern		

Readings (English, Hindi, Marathi)

1. Basu D.D., Introduction to the constitution of India , 2002.
2. Johari J. C. , Indian Political System , Amol Publication Pvt. Ltd. Delhi, 1996
3. Maheshwari Shiram , Indian Administration, Orient Longman, New Delhi, 1968.
४. कश्यप सुभाष, हमारा संविधान, नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया, नई दिल्ली.
५. जोशी बी.आर., सामाजिक शास्त्रामधील संज्ञा—सिद्धांताचा स्पष्टीकरणात्मक कोश, डायमंड पब्लिकेशनस पुणे, २००७.
६. जाधव तुकाराम व शिरपूरकर महेश, भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया, युनिक अकॅडमी, पुणे, २०११.
७. भोळे भा.ल., भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर, २००३.
८. दर्शनकार अर्जुनराव, कर्मचारी प्रशासन, कैलाश पब्लिकेशनस, औरंगाबाद.
९. वायाळ द्वारकाप्रसाद, राज्यसेवा परीक्षा : भरती पद्धत, कैलाश पब्लिकेशनस, औरंगाबाद. २०१०.
१०. देशपांडे श्रीकांत, लोकप्रशासन, मंगेश प्रकाशन, रामदासपेठ, नागपूर, १९८९.
११. पाटील बी.बी., लोकप्रशासन शास्त्र, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९८६.
१२. पाटील वा.भा., महाराष्ट्र प्रशासन, प्रज्ञांत पब्लिकेशनस, जळगांव, २०१२.
१३. भोगले शांताराम, लोकप्रशासन सिद्धांत व कार्यपद्धती, कैलाश पब्लिकेशनस, औरंगाबाद, १९९६.
१४. पाटील मिलींद, चव्हाण प्रवीण, राज्यसेवा CSAT, दीपस्तंभ प्रकाशन, जळगांव, २०१३.
१५. जाधवर देवा, राज्यसेवा मुख्य परीक्षा, द युनिक अकॅडमी, पुणे, २०१६.
१६. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, माहिती पत्रक, महाराष्ट्र शासन प्रकाशन, शासकिय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई, १९९०.

संदर्भ मासिकांचे अवलोकन करा :

१. Sachadev S.K., Competition Success Review, New Delhi.
२. प्रकाशन विभाग, सूचना और प्रसार मंत्रालय, भारत सरकार, वार्षिक संदर्भ ग्रंथ.
३. पाटील आनंद, स्पर्धा परीक्षा नोकरी संदर्भ, स्टडी सर्कल द्वारा प्रकाशित, मुंबई.
४. जाधव तुकाराम, बुलेटीन ऑफ युनिक अकॅडमी, पुणे.

पुढील संकेतस्थळाला भेटा :

1. www.upsc.gov.in
2. www.mpsc.gov.in

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATAWADA UNIVERSITY, NANDED

POLITICAL SCIENCE

Effective from June 2020

B.A. Second Year (CBCS Pattern)

Semester - IV

INDIAN GOVERNMENT AND POLITICS

Paper VII

Credits – 03

Periods – 55

Marks 75

Course Rational :

This course acquaints students with the constitution, design of state structure, institutions and their actual working over time. The Indian constitution accommodates conflicting impulses of liberty and justice, territorial decentralization and a strong union for instance within itself. The course traces the embodiment some of these conflicts in constitutional provisions and shows how thus have played out in Political practices. In further, encourages a study of state institution in their mutual interaction with the larger extra constitutional environment.

Course Objectives :

1. To Prepare students for competitive exams like UPSC, MPSC and other Exams
2. To expose the students with basic concepts and political institutions like Parliament, Supreme Court, Political Parties Constitution and Democracy etc.
3. To introduce the students with the administrative and Political setup and Mechanism with roll and functions.
4. To develop sensitive citizenship among the students

Course Utility :

The outcome of course lies in building ideal citizens competition ready skilled, man power mass awareness about the political structure and functionary among the youth. It will also go a long way in building Democracy and mass awareness among with about Indian Constitutions with their Fundamental Rights and Duties.

Course Content :	Periods	Marks
1) Center State Relations	-13-	-15-
2.1 Legislative		
2.2 Administrative		
2.3 Financial		
2) Election Commission	- 10-	-15-
2.1 Structure & Functions		
2.2 Role of Election Commission		
2.3 Electoral Reforms		
3) Political Parties in India	-12 -	-15-
3.1 Features of Political Party System in India		
3.2 All Indian National Congress		
3.3 Bhartiya Janata Party		
3.4 Communist Party		
4) Roll of Opposition Party in Indian Democracy	-10-	-15-
4.1 History of Opposition Party		
4.2 Controlling Devices on Ruling Parties		
4.3 Roll and Functions of Opposition Party		
5) Challenges Before Indian Democracy	- 10-	-15-
5.1 Regionalism		
5.2 Communalism		
5.3 Castism		

Readings (English, Hindi & Marathi):

1. Austin, Granville, The Indian Constitution, Corner Stone of Nation Oxford Clarendon, 1996.
2. .Basu, D.D., Introduction to the Constitution of India, 2002.
3. Johari, J.C., Indian Political System, Anmol Publication Pvt. Ltd., Delhi, 1996.
4. Pylee M. V., Constitutional Government in India, S. Chand and Co. Ltd., 1984.
- ५) कश्यप सुभाष, हमारा संविधान, नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया, नई दिल्ली. (२००५)
- ६) महला अशोक और पिकाँक, भारतीय राज्यव्यवस्था, अरिहंत पब्लिकेशन हाऊस, जयपूर.
- ७) सईद एस.एम., भारतीय राजनीतिक व्यवस्था, सुलभ प्रकाशन, जयपूर. (२००३)
- ८) जैन पुखराज और फडिया बी.एल., भारतीय शासन एवं राजनीति, साहित्य भवन पब्लिकेशन्स, आगरा, १५वा संस्करण. (२००८)
- ९) भोळे भा.ल., भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर. (जून २००३)
- १०) पळशीकर सुहास, देश—प्रदेश, युनिक अकॅडमी, पुणे.
- ११) पवार प्रकाश, भारतीय शासन आणि नेतृत्वाची वाटचाल, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.
- १२) पाटील विलास, भारतीय संविधान, के. सागर पब्लिकेशन, पुणे.
- १३) पाटील बी.बी. व उर्मिला चव्हाण, भारतीय शासन आणि राजकारण, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- १४) शिंदे सुनिल व ढवळे जयराम, भारताचे शासन आणि राजकारण, एज्युकेशनल पब्लिकेशन्स अँड डिस्ट्रीब्यूटर्स, औरंगाबाद.(२०१४)
- १५) जोशी सुधाकर, भारतीय शासन आणि राजकारण, विद्या बुक पब्लिशर्स, औरंगाबाद.(२००८)
- १६) गव्हाणे अजय, संसदीय लोकशाहीची आयुधे, क्रिएटिव्ह पब्लिकेशन्स, नांदेड.
- १७) मेहेत्रे डी.एच. व सोलापुरे राजशेखर, भारतीय शासन आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर. (२०१४)
- १८) कारेकर मंजिरी व सुवर्णा बेनके, भारताचे शासन आणि राजकारण, पिअरसन पब्लिकेशन, नवी दिल्ली.
- १९) घांग्रेकर चिं. ग., भारतीय राज्यघटना : स्वरूप आणि राजकारण, श्रीमंगेश प्रकाशन, नागपूर (१९९७)
- २०) जाधव तुकाराम व महेश शिरपूरकर, भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया, युनिक अकॅडमी, पुणे. (२०११)
- २१) लांडगे पंडित, भारताचे शासन आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर (२०१७)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATAWADA UNIVERSITY, NANDED

POLITICAL SCIENCE

Effective from June 2020

B.A. Second Year (CBCS Pattern)

Semester - IV

INTERNATIONAL RELATIONS

Paper VIII

Credits – 03

Periods - 55

Marks 75

Course Rational :

International Relations is the study of interactions. Students will acquire knowledge of the basic structure, processes & trends of International Politics. To understand the conceptual framework needed to systematic analysis of World Politics, understand and be capable of evaluating the validity of constructivist approach, To understand theories & concepts of International Relations, International Organization and non government organizations, Role of UN, International Law and contemporary critical issues in World politics, study of International Relations and develop the ability to think critically about current issues and the future of the world order.

Course Objectives :

1. To Prepare students for competitive exams like UPSC, MPSC and other Exams.
2. To produce students with Key Political concepts like, power diplomacy, propaganda, International Law, UNO National Interest, National Power, Disarmament etc
3. To introduce the basic of International Relations.
4. The Prepare Students ready for different carriers like Political analyst, Politicians, Media, Professionals and Sensitive Citizens.

Course Utility :

The Utility of the course Lies in the course Constitution in raising the students awareness about the global International Politics with Key concepts approaches and Political Institutions like UNO. It will also helps students to prepare themselves for competitive exams like UPSC, MPSC etc. moreover it will career like Political analyst Media, Professionals and Ideal Politicians.

Course Content:	Periods	Marks
1) Disarmaments	-10-	-15-
1.1 Meaning & Definition		
1.2 Types & Essentials		
1.3 Obstacles		
2) Diplomacy	-10-	-15-
2.1 Meaning & Definition		
2.2 Objectives & Types		
2.3 Functions & Importance		
3) Propaganda	-10-	-15-
3.1 Meaning & Definition		
3.2 Necessities & Techniques		
3.3 Agencies & Problems		
4) International Law	-12-	-15-
4.1 Meaning & Definition		
4.2 Nature & Characteristics		
4.3 Sources		
4.4 Importance and Limitations		
5) United Nations	-13-	-15-
5.1 Origin & Objectives		
5.2 Structure & Functions		
5.3 Success & Failures		

Readings (English, Hindi & Marathi):

1. Hans. J. Morgenthau, Politics Among Nations, 6th Edition, New York, 1985.
2. R. Axelrod, The Evolution of Co-operation, New York, Basic Books, 1984.
3. D.A. Baldwin (ed.), Neo-realism and Neo-liberalism, New York, Columbia University Press, 1993.
4. C. Brown, *International Relations Theory*, London, Harvester Wheatsheaf, 1975.
5. R.E. Osgood and R.W. Tucker, *Force, Order and Justice*, Baltimore, Johns Hopkins Press, 1967.
6. Ostrom, *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.
- ७) नुरुल्ला बी.सी., आंतरराष्ट्रीय राजनीति, अर्जुन पब्लिशिंग हाऊस, नई दिल्ली.
- ८) घई यू.आर., आंतरराष्ट्रीय राजनीति, न्यू अकॅडमीक पब्लिशिंग कं., जालंधर.
- ९) सिंहल एस.सी., आंतरराष्ट्रीय संबंध, लक्ष्मीनारायण अग्रवाल पब्लिकेशन, नई दिल्ली.
- १०) रायपूरकर वसंत, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर. (१९९४)
- ११) देवळाणकर शैलेंद्र, आंतरराष्ट्रीय संबंध, विद्या बुक पब्लिशर्स, औरंगाबाद. (२०१६)
- १२) वराडकर रघुनंदन, आंतरराष्ट्रीय संबंध आणि राजकारण, विद्या प्रकाशन, नागपूर. (२०१४)
- १३) आघाव विलास, आंतरराष्ट्रीय संबंध, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद. (२०१९)
- १४) अमृतकर प्रशांत, आंतरराष्ट्रीय संबंध, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद. (२००४)
- १५) जोशी टी.ए., आंतरराष्ट्रीय संबंधांची ओळख, प्रकाशक—अंकिता काम्प्युटर्स, नांदेड. (१९९४)
- १६) लोटे रा.ज., आंतरराष्ट्रीय संबंध, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर. (१९९५)
- १७) जोरगुलवार भूषण, आंतरराष्ट्रीय संबंध, प्रकाशक—सौ. सुनिता कुलकर्णी, अहमदपूर. (१९९८)
- १८) शिंदे सुनिल व संतोष कोल्हे, आंतरराष्ट्रीय संबंध, एज्युकेशनल पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, औरंगाबाद. (२०१४)
- १९) कुलकर्णी सुधाकर, आंतरराष्ट्रीय संबंध : सिद्धांत आणि राजकारण, अरुणा प्रकाशन, लातूर. (२००५)
- २०) कुलकर्णी बी.वाय., आंतरराष्ट्रीय संबंध, अरुणा प्रकाशन, लातूर.

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY,
NANDED**

POLITICAL SCIENCE

Skill Enhancement Course

Effective from June 2020

B.A. Second Year(CBCS Pattern)

Semester - IV

SEC – Basic Information and Preparation Skills for Competitive

Examination - II

Credits-02

Periods-45

Marks-50

Course Rational :

This is an introductory paper for the basic information and preparation skill for competitive examinations. It tries to explain the evolution and uses of competitive examinations. Civil services are also known as ‘administrative services’. In modern times, the responsibility of administrative officers in civil services is being increased today to create a Welfare State . While decision making and policy formation, the suggestions of these civil servants has played a vital role and they have also implements these policies and strategies in the Welfare of the State. They make some rules and regulations to implement legislature laws known as delegated legislation. They have the rights to make these rules and regulations which helps to run administration smoothly, ultimately, the aim of administrative service is getting fulfilled. There fore civil services posts are filled by competitive examination, the exams syllabus has been taken in the curriculum where competitive exams, selection, public service commission and civil services have incorporated adequately and it is useful to every graduate to develop his/her new Skills . Acquisition of a knowledge is a matter of a vast study and voracious reading. This course will help to study the various aspects of competitive examinations in present situation.

Course Objectives :

1. To eradicate fear of civil services examination.
2. To motivate and prepare for civil services examination and other competitive exams.
3. To help the students to know the basic ideas of civil services recruitment.
4. To study the methods and functions of public service commission.
5. To study the basic responsibility of administrative officers in Indian Democracy.

Course Utility:

1. It will help students to eradicate fear of competitive examinations.
2. Pupils will develop skills to pass the competitive examination.
3. Students will know that acquisition of knowledge is a matter of vast study and voracious reading.
4. Students will understand the difference and co-ordination between legislature and bureaucracy.

Students will known that while they prepare for such competitive examinations, they need to explore their general knowledge and awareness by which they can survive in such kinds of examination.

Course Content:	Periods	Marks
1. Civil Service : 1.1 Meaning 1.2 Definition 1.3 Characteristics 1.4 Functions	10	10
2. Training Of Civil Servants : 2.1 Meaning and Definition 2.2 Objects 2.3 Types 2.4 Methods	10	10
3. Delegated Legislation : 3.1 Meaning, Control and Kinds 3.2 Causes of Growth of Delegated Legislation 3.3 Merit and Demerits 3.4 Delegated Legislation in India	10	10
4. Union Public Service Commission : 4.1 Structure 4.2 Powers 4.3 Functions 4.4 Union Civil Services Examination Pattern	15	20

Readings (English, Hindi, Marathi)

1. Basu D.D., Introduction to the constitution of India , 2002.
2. Johari J. C. , Indian Political System , Amol Publication Pvt. Ltd. Delhi, 1996
3. Maheshwari Shiram , Indian Administration, Orient Longman, New Delhi, 1968.
४. कश्यप सुभाष, हमारा संविधान, नॅशनल बुक ट्रस्ट, इंडिया, नई दिल्ली.
५. जोशी बी.आर., सामाजिक शास्त्रामधील संज्ञा—सिद्धांताचा स्पष्टीकरणात्मक कोश, डायमंड पब्लिकेशनस पुणे, २००७.
६. जाधव तुकाराम व शिरपूरकर महेश, भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया, युनिक अकॅडमी, पुणे, २०११.
७. भोळे भा.ल., भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण, पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स, नागपूर, २००३.
८. दर्शनकार अर्जुनराव, कर्मचारी प्रशासन, कैलाश पब्लिकेशनस्, औरंगाबाद.
९. वायाळ द्वारकाप्रसाद, राज्यसेवा परीक्षा : भरती पद्धत, कैलाश पब्लिकेशनस्, औरंगाबाद, २०१०.
१०. देशपांडे श्रीकांत, लोकप्रशासन, मंगेश प्रकाशन, रामदासपेठ, नागपूर, १९८९.
११. पाटील बी.बी., लोकप्रशासन शास्त्र, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९८६.
१२. पाटील वा.भा., महाराष्ट्र प्रशासन, प्रशांत पब्लिकेशनस्, जळगांव, २०१२.
१३. भोगले शांताराम, लोकप्रशासन सिद्धांत व कार्यपद्धती, कैलाश पब्लिकेशनस्, औरंगाबाद, १९९६.
१४. पाटील मिलींद, चव्हाण प्रवीण, राज्यसेवा CSAT, दीपस्तंभ प्रकाशन, जळगांव, २०१३.
१५. जाधवर देवा, राज्यसेवा मुख्य परीक्षा, द युनिक अकॅडमी, पुणे, २०१६.
१६. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, माहिती पत्रक, महाराष्ट्र शासन प्रकाशन, शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई, १९९०.

संदर्भ मासिकांचे अवलोकन करा :

1. Sachadev S.K., Competition Success Review, New Delhi
2. प्रकाशन विभाग, सूचना और प्रसार मंत्रालय, भारत सरकार, वार्षिक संदर्भ ग्रंथ.
3. पाटील आनंद, स्पर्धा परीक्षा नोकरी संदर्भ, स्टडी सर्कल द्वारा प्रकाशित, मुंबई.
4. जाधव तुकाराम, बुलेटीन ऑफ युनिक अकॅडमी पुणे

पुढील संकेतस्थळाला भेटा :

1. www.upsc.gov.in
2. www.mpsc.gov.in